

Małgorzata Gryber\*  
ORCID: 0000-0002-9119-153X  
malgorzata.gryber@oirpwarszawa.pl

## Charakter prawny kar pieniężnych nakładanych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny

### Streszczenie

W artykule została omówiona kwestia charakteru prawnego kar pieniężnych nakładanych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Fundusz ten od 2016 r. może nakładać kary pieniężne na członków organów niektórych instytucji finansowych, w tym na banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, z powodu braku realizowania przez te podmioty obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych związanych z procesem przymusowej restrukturyzacji.

W przepisach ustawy zabrakło kompleksowej regulacji w zakresie zasad wymierzania kar pieniężnych. Dodatkowo przepisy ustawy o BFG nie są jednolite, jeśli chodzi o zasady nakładania kar. W szczególności art. 95 ustawy z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 793) zawiera dyrektywy wymiaru kary pieniężnej, jednakże nie czyni tego art. 79 tejże ustawy. Nakładane przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny kary pieniężne uznać należy za sankcje administracyjne z uwagi na cel, któremu służy ich wymierzanie. Podstawy do nakładania przez Fundusz kar pieniężnych należy poszukiwać w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady, które zostały implementowane do polskiego porządku prawnego.

**Słowa kluczowe:** kary pieniężne, sankcje administracyjne, zalecenia

**JEL:** K10, G21

---

\* Małgorzata Gryber – radca prawny w Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, doktorantka na Uniwersytecie Śląskim. Wyrażone w artykule opinie stanowią osobiste zapatrywania autora na podnoszone kwestie i nie są oficjalnymi stanowiskami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

## Legal nature of financial penalties imposed by the Bank Guarantee Fund

### Abstract

The article discusses the legal nature of fines imposed by the Bank Guarantee Fund. Since 2016, the Bank Guarantee Fund may impose fines on members of the bodies of certain financial institutions, including banks and credit unions, due to the failure of these entities to fulfil their reporting and information obligations related to the resolution process. The provisions of the Bank Guarantee Fund lack a comprehensive regulation on the principles of imposing fines. The provisions of the BFG Act are not uniform as regards the rules of imposing penalties. In art. 79 of the BFG Act, the criteria for measuring the penalty were not specified, while these criteria were specified in Art. 95 of the Act of June 10, 2016 on the Bank Guarantee Fund, the deposit guarantee system and resolution (i.e. Journal of Laws of 2022, item 793). The fines imposed by BFG should be considered as the administrative sanctions due to the purpose of their imposition. The grounds for imposing fines by the Fund should be sought in the Directives of the European Parliament, which have been implemented into the Polish legal system.

**Key words:** financial penalties, administrative sanctions, recommendations

### Wstęp

Autorka, omawiając regulacje nakładania kar pieniężnych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny, charakteryzuje kary pieniężne jako sankcje administracyjne. Zmierza ponadto do wskazania władczego charakteru zaleceń Funduszu, których niewykonanie stanowi asumpt do nałożenia przez Fundusz kar pieniężnych. W artykule została podjęta także próba zakreslenia granic uznania administracyjnego Funduszu w wymiarze kar pieniężnych. Bankowy Fundusz Gwarancyjny (dalej: BFG lub Fundusz) od 2016 r. może nakładać kary pieniężne na członków organów niektórych instytucji finansowych, w tym na banki oraz spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, z powodu braku realizowania przez te podmioty obowiązków sprawozdawczych i informacyjnych związanych z procesem przymusowej restrukturyzacji.

Kary pieniężne przewidziane w ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 793) (dalej: ustawa o BFG), które mogą być wymierzane przez Fundusz, są przykładem kary administracyjnej jako jednego ze środków przymusu administracyjnego. Regulacje prawne odnoszące się do ich stosowania stanowią, że podstawą ich wymierzania jest zasadniczo samo naruszenie przepisów, a więc bezprawność działania danego podmiotu, bez wyszczególnienia charakteru i stopnia jego przewinienia. Ustawa o BFG w przepisach art. 79 ust. 1, art. 95 ust. 6 oraz art. 336, będących normą sankcjonującą, przewiduje określone dolegliwości za naruszenie normy (sankcjonowanej) w nich wskazanej. Kary pieniężne przewidziane w przepisach ustawy o BFG są rodzajem sankcji administracyjnej, a możliwość ich stosowania wynika bezpośrednio z przepisów tej ustawy.

## 1. Brak regulacji kompleksowo regulujących nakładanie kar pieniężnych przez BFG

W przepisach ustawy o BFG zabrakło kompleksowej regulacji zasad wymierzania kar pieniężnych. Przepisy w zakresie nakładania kar pieniężnych przez Fundusz odsyłają do regulacji ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.) (dalej: k.p.a.) (zob. art. 11 ust. 7 ustawy o BFG), co daje podstawę do twierdzenia, że w przypadku stosowania przez Fundusz kar pieniężnych zastosowanie znajdują, z niewielkimi wyjątkami, przepisy działu IVa k.p.a. regulujące zasady nakładania i wymierzania administracyjnych kar pieniężnych (Ofiarski 2021, s. 20). Podkreślić bowiem należy, że w myśl przepisu art. 189a ust. 2 k.p.a., w przypadku uregulowania w przepisach odrębnych przesłanek wymiaru administracyjnej kary pieniężnej przepisów działu IVa k.p.a. nie stosuje się.

Przepisy ustawy o BFG nie są jednolite jeśli chodzi o zasady nakładania kar. Dyrektywy wymiaru kary pieniężnej sformułowane są w art. 95 ustawy o BFG, jednakże brak ich np. w art. 79 tejże ustawy. Wydając zatem decyzję, o której mowa w art. 95 ust. 6 ustawy o BFG, Fundusz uwzględnia:

- 1) wagę i okres naruszenia;
- 2) stopień odpowiedzialności podmiotów;
- 3) stosunek wysokości kary finansowej do skali działalności podmiotów mierzonej wielkością przychodów, zysku lub majątku;
- 4) korzyści osiągnięte przez podmiot w wyniku naruszenia;
- 5) szkody wyrządzone osobom trzecim w wyniku naruszenia;
- 6) poprzednie naruszenia, ich zakres i częstotliwość;
- 7) skutki naruszenia dla stabilności finansowej i rynku finansowego;
- 8) współpracę podmiotu z Funduszem.

Wykładnia językowa art. 95 ust. 6 ustawy o BFG w zestawieniu z regulacjami ogólnej procedury administracyjnej prowadzi do wniosku o zbliżonym ukształtowaniu dyrektyw wymiaru administracyjnej kary pieniężnej przez Fundusz do dyrektyw określonych w art. 189d k.p.a., z uwzględnieniem specyfiki rynku finansowego, celu kar pieniężnych Funduszu i zakresu ich oddziaływania. W zakresie nieuregulowanym przepisami szczególnymi ustawy o BFG przepis art. 189d k.p.a. znajdzie zastosowanie odpowiednio.

Pomimo istnienia wymienionej regulacji, stanowiącej zamknięty katalog elementów wpływających na wysokość sankcji, ustawodawca przyznał Funduszowi znaczną swobodę przy wymierzaniu kar pieniężnych, ponieważ działa on w tym zakresie w ramach tzw. uznania administracyjnego i jest ograniczony jedynie przepisami, które określają maksymalną wysokość kary.

## 2. Rodzaje kar pieniężnych nakładanych przez Fundusz

Administracyjne kary pieniężne na stałe wpisały się do polskiego porządku prawnego jako element akceptowalny, dlatego wśród instrumentów wykorzystywanych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny w ramach przypisanych mu zadań ustawowych należy wyróżnić narzędzie w postaci kar pieniężnych. Ustawa o BFG precyzyjnie określa zakres podmiotowy kar pieniężnych nakładanych przez Fundusz. Określone w ustawie o BFG kary mogą być nakładane zarówno na podmioty krajowe (instytucje finansowe), jak i na członków zarządów lub rad nadzorczych tych podmiotów, członków organu administracyjnego spółki europejskiej lub dyrektora oddziału banku zagranicznego (Ofiarski 2021, s. 18).

Wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny jest w praktyce rynku finansowego elementem nowym. Do czasu wejścia w życie ustawy o BFG, kompetencja do nakładania kar pieniężnych była zastrzeżona głównie dla Komisji Nadzoru Finansowego. Przesłanką do nałożenia kary pieniężnej przez Fundusz jest m.in. ignorowanie przez podmioty określone w ustawie o BFG zaleceń wydanych przez Fundusz lub niezastosowanie się wymienionych podmiotów do nakazów określonych w ustawie o BFG, z zastrzeżeniem, że kary te mogą wywoływać inny skutek, w zależności od tego, czy kierowane są *ad rem* czy *ad personam*<sup>1</sup>. Jakkolwiek celem wymierzania kar pieniężnych przez Fundusz jest zapewnienie prawidłowej realizacji obowiązków nakładanych ustawą na podmioty, nie można pomijać ich odstrasżającego i prewencyjnego charakteru. Zgodnie z art. 337 ustawy o BFG w decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 336 ustawy o BFG, Fundusz – w celu wzmocnienia pozycji i oddziaływania BFG na dany podmiot – może, niezależnie od kary pieniężnej, nałożyć również na członka zarządu lub rady nadzorczej podmiotu krajowego, organu administrującego spółki europejskiej albo dyrektora oddziału banku zagranicznego obowiązek zaprzestania określonego działania lub niepodejmowania takiego działania w przyszłości.

Z uwagi na cel, któremu ma służyć wymierzanie przez BFG kar pieniężnych, uznać je należy za sankcje administracyjne. Podstawy do nakładania przez Fundusz kar pieniężnych należy poszukiwać w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady, które zostały implementowane do polskiego porządku prawnego. Przepisy art. 79 ust. 1 i art. 95 ust. 6 ustawy o BFG transponują do polskiego ustawodawstwa przepisy art. 111 ust. 2 lit. d i f dyrektywy BRR<sup>2</sup>, który za naruszenie obowiązków w nim wskazanych przewiduje dolegliwość w postaci kary pieniężnej lub innego środka administracyjnego.

<sup>1</sup> Wg statusu prawnego ukaranego: kara nakładana na instytucję (*ad rem*) lub na osobę (*ad personam*), zob. Ofiarski 2021, s. 18.

<sup>2</sup> Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG oraz dyrektywy 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/UE, oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012.

Współcześnie sankcje administracyjne upodabniają się do sankcji karnych. Ich odróżnienie może być niekiedy problemem, a jedyną różnicą pomiędzy nimi jest brak napiętnowania ukaranego, co jest nieodłącznym elementem kary kryminalnej (Staniszewska 2020). Z tego względu organ stosujący sankcję administracyjną każdorazowo winien dokonać oceny, czy zastosowane rozwiązanie w istocie służy osiągnięciu celu określonego w przepisach prawa administracyjnego.

Kary administracyjne mają sens i wymiar znacznie bardziej pragmatyczny i użyteczny, a katalog celów i funkcji, jakie realizują, jest znacznie uboższy niż w przypadku kar kryminalnych (zob. Nowicki, Peszkowski 2015, s. 11). Odpowiedzialnością administracyjną od 1962 r. posługuje się prawo Unii Europejskiej, i choć została ona wprowadzona do systemu prawnego wspólnoty w sposób niejednoznaczny, tj. bez definicji, to decyzje nakładane przez Komisję Europejską nie miały charakteru karnego<sup>3</sup>. W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu regionów w zakresie kierunku polityki kryminalnej UE: zapewnienie skutecznej realizacji polityki UE poprzez prawo karne (Bruksela 2011, COM(2011) 573)<sup>4</sup> odnotowano, że w wielu przypadkach większą skuteczność odnoszą nie sankcje karne, lecz właśnie sankcje administracyjne. Państwa członkowskie zobowiązane są na podstawie art. 291 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej<sup>5</sup> do transpozycji na grunt krajowy przepisów UE, co w konsekwencji wymusza na nich stosowanie sankcji administracyjnych, w tym administracyjnych kar pieniężnych, a nie sankcji karnych. Wpisuje się to w zasadę zapewnienia w prawie krajowym skuteczności prawa unijnego (por. Szwarz-Kuczer 2006, s. 10–24).

### 3. Administracyjna kara pieniężna jako sankcja administracyjna

Karę pieniężną nakładaną przez BFG należy uznać za element stosowania prawa administracyjnego przejawiający się w wydawaniu aktów administracyjnych zawierających nakaz wpłaty na rzecz państwa skonkretyzowanych kwot pieniężnych (zobowiązanie publicznoprawne o charakterze pieniężnym) (Nowicki, Peszkowski 2015, s. 11). Zgodnie z ustawą o BFG kary pieniężne stanowią dochód budżetu

<sup>3</sup> Zob. art. 15 ust. 4 rozporządzenia nr 17 /62 z dnia 6 lutego 1962 r. (z dniem 1 maja 2004 r. rozporządzenie straciło moc z wyjątkiem art. 8 ust. 3, który nadal ma zastosowanie do decyzji przyjętych na mocy art. 81 ust. 3 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską przed dniem stosowania rozporządzenia nr 1/2003 z dnia 16 grudnia 2002 r. w sprawie wprowadzenia w życie reguł konkurencji ustanowionych w art. 81 i 82 Traktatu (Dz.U.UE.L.03.1.1) aż do wygaśnięcia tych decyzji, zgodnie z art. 43 ust. 1 rozporządzenia uchylającego).

<sup>4</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0573> (dostęp: 30.04.2022); <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/8978e5ca-c1d2-11e1-b84a-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-257062227>

<sup>5</sup> Traktat USTANAWIAJĄCY EUROPEJSKĄ WSPÓLNOTĘ GOSPODARCZĄ (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 z późn. zm.). <https://sip.lex.pl/#/act/17099384/3115449/traktat-o-funkcjonowaniu-unii-europejskiej-rzym-1957-03-25?keyword=Traktat%20o%20funkcjonowaniu%20Unii%20Europejskiej&cm=SFIRST> (dostęp: 30.04.2022).

państwa. Egzekucja należności wynikających z decyzji o nałożeniu kary pieniężnej następuje w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Funkcje kary administracyjnej oraz jej charakter prawny są w doktrynie sporne. Z jednej strony kara ta uznawana jest za środek represyjny, a z drugiej – za środek przymusowej realizacji decyzji administracyjnych. W dotychczasowym orzecnictwie Trybunał Konstytucyjny nie zanegował dopuszczalności funkcjonowania w prawie administracyjnym systemu kar finansowych. Przyjmował, że: „o środkach represyjnych orzekać mogą nie tylko sądy karne, a to, jaki sąd orzeka w konkretnych sprawach, jest kwestią wyboru o charakterze ustrojowo-organizacyjnym. Dlatego też kary pieniężne mogą wynikać z decyzji administracyjnych poddanych kontroli sądownictwa administracyjnego” (wyrok TK z 7.07.2009 r., K 13/08, OTK-A 2009/7, poz. 105, cz. III, pkt 2.4) (Zalewski 2021). Należy zgodzić się z R. Suwajem, że kara za przestępstwo i za wykroczenie ma mieć na celu przede wszystkim represję (odwet za zawiniony czyn zabroniony pod groźbą kary), oraz prewencję szczególną i ogólną. Natomiast karom administracyjnym, w tym administracyjnym karom pieniężnym, należy przypisywać cel prewencyjny, gdyż celem pierwszoplanowym kar administracyjnych jest funkcja ochronna w stosunku do porządku administracyjnego (czyli zapobieganie deliktowi administracyjnemu – por. Staniszevska 2017, s. 168), następnie funkcja redystrybucyjna, a na końcu dopiero represyjna (Suwaj 2021). W znakomitej większości przepisów, będących podstawą do nakładania przez Fundusz kar pieniężnych, chodzi o sytuację braku przekazywania BFG informacji dotyczących planów naprawy i ich zakresu, grupowych planów naprawy, planów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji czy zagrożenia upadłością, a także właściwego powiadamiania Funduszu o podejmowanych przez podmiot krajowy czynnościach związanych z jego sytuacją faktyczną lub prawną.

Kary administracyjne powinny być nakładane przez Fundusz w formie decyzji administracyjnej. Nie są to więc kary orzekane przez sądy, ale nakładane przez uprawnione organy administracji publicznej. W doktrynie podkreśla się ich charakter, wskazując – w przypadku ich stosowania – nie tyle na sprawiedliwą odpłatę za czyn (odwet moralny), ale na ich cel, polegający na powstrzymaniu sprawcy od działania w podobny wadliwy sposób w przyszłości (prewencja). Trybunał Konstytucyjny za doniosłe kryterium rozgraniczenia sankcji karnych od administracyjnych uważa główny cel lub główną funkcję kary<sup>6</sup>. Uznaje bowiem, że istotą sankcji karnych jest represja, zaś kar administracyjnych – profilaktyka i prewencja (Majchrzak 2015, s. 68). W uzasadnieniu wyroku z dnia 30 listopada 2011 r. sygn. II GSK 1166/1030 Naczelny Sąd Administracyjny stwierdził, że dopuszczalność stosowania administracyjnych kar pieniężnych jako reakcji na naruszenie ustawowych obowiązków nie budzi wątpliwości, albowiem brak stosownej sankcji powoduje, że przepis staje się martwy, a niespełnianie obowiązku – nagminne (Majchrzak 2015, s. 68). Dodatkowo NSA wskazuje na cel administracyjnych kar pieniężnych jako środków wymierzanych w celu mobilizowania podmiotów do terminowego i prawidłowego

<sup>6</sup> Por. wyrok o sygn. P 64/07 oraz wyrok o sygn. K 13/08.

wykonywania obowiązków na rzecz państwa, a także na podstawie ich wymierzenia, tj. samo obiektywne naruszenie prawa powodujące ich automatyczne stosowanie. Ich stosowanie – wg orzecznictwa NSA – ma głównie charakter prewencyjny, albowiem przez zapowiedź negatywnych konsekwencji, jakie nastąpią w wypadku naruszenia obowiązków określonych w ustawie albo w decyzji administracyjnej, motywują adresatów do wykonywania tych obowiązków. Administracyjna kara pieniężna nie stanowi więc wyłącznie represji za naruszenie prawa, ale przede wszystkim środek przymusu<sup>7</sup>.

Niezależnie jednak od powyższego poglądu, przydającego pierwszeństwo funkcji prewencyjnej kary, dogłębna analiza pojęcia administracyjnej kary pieniężnej skłania ostatecznie do refleksji i konstatacji, że kara administracyjna pełni również funkcję represyjną i restytucyjną (która będzie spełniona na etapie wyegzekwowania kary), funkcję ochronną, a przede wszystkim ekonomiczną (stanowiącą dolegliwość finansową ustalaną jako zryczałtowany odpowiednik odszkodowania za straty powstałe w wyniku niekorzystnych zachowań w interesie publicznym chronionym przez administrację) (por. Staniszevska 2017, s. 180).

Na tle regulacji ustawy o BFG można wyróżnić trzy płaszczyzny kary administracyjnej:

- 1) represyjną, stanowiącą odpłatę za brak realizacji obowiązku ustawowego;
- 2) prewencyjną, stanowiącą swego rodzaju oddziaływanie na instytucję finansową (prewencja indywidualna) i społeczeństwo (prewencja generalna);
- 3) zabezpieczającą, sprowadzającą się do zastosowania odpowiednio surowej kary eliminującej niepożądane działanie z rynku.

Analiza przepisów ustawy o BFG pozwala na stwierdzenie, że na gruncie jej przepisów ustawodawca stosuje metodę wyliczania deliktów administracyjnych zagrożonych karą pieniężną oraz metodę opartą na zasadzie opisu deliktu administracyjnego.

Mając powyższe na względzie, należy zauważyć, że w myśl art. 79 ustawy o BFG Fundusz wymierza karę za nieprzekazanie przez zobowiązany podmiot krajowy w określonym terminie informacji, o których mowa w art. 85 ustawy o BFG lub niewykonanie obowiązku, o którym mowa w art. 78 ust. 2 ustawy o BFG. Przykładowo może to być delikt administracyjny polegający na nieprzekazaniu Funduszu:

- informacji niezbędnych do opracowania, aktualizacji i oceny wykonalności planów przymusowej restrukturyzacji (np. rozwiązań organizacyjnych podmiotu, podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie, struktury kapitałowej, struktury zatrudnienia, rodzaju i zakresu prowadzonej działalności, z uwzględnieniem strategii rozwoju oraz aktywów i pasywów podmiotu);
- danych na podstawie wytycznych Funduszu zawierających zakres przekazywanych informacji;

<sup>7</sup> Por. wyrok NSA z 18 października 2011 r., sygn. II GSK 1047/10, Centralna Baza Orzeczeń Sądów Administracyjnych.

- informacji o istotnej zmianie organizacyjnej, prawnej lub wystąpieniu innego zdarzenia mającego wpływ na przyjęte w planie przymusowej restrukturyzacji założenia oraz realizację tego planu.

Przepis art. 79 ust. 1 ustawy o BFG nadaje Funduszowi uprawnienie do nałożenia na podmiot krajowy obowiązku współpracy w zakresie opracowania i aktualizacji planu przymusowej restrukturyzacji, w tym do opracowania elementów planu przymusowej restrukturyzacji. Możliwość taka została dopuszczona przez art. 10 ust. 5 dyrektywy BRR.

Wprowadzony natomiast do ustawy o BFG przepis art. 95 implementuje art. 17 ust. 4–5 BRRD, określając uprawnienia Funduszu do ograniczania lub usuwania przeszkód w postępowaniu przymusowej restrukturyzacji. Fundusz uzyskał możliwość wydawania podmiotom krajowym, w tym krajowym podmiotom dominującym, zaleceń do usunięcia przeszkód dla realizacji planu przymusowej restrukturyzacji, z zastrzeżeniem obowiązku uzasadnienia, dlaczego rozwiązanie zaproponowane przez podmiot zgodnie z art. 91 ust. 4 ustawy o BFG zostało przez Fundusz uznane za niewystarczające, oraz wykazania proporcjonalności zalecanego środka. Jednocześnie ustawodawca przewidział w ust. 6 tego przepisu możliwość nałożenia przez Fundusz, w formie decyzji, kary pieniężnej za brak realizacji przedmiotowych zaleceń Funduszu.

Osobną grupę (której dotyczą regulacje ustawy o BFG) stanowią delikty administracyjne związane z naruszeniem przez podmiot krajowy lub podmiot, o którym mowa w art. 64 pkt 2 lit. b–d ustawy o BFG, minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, o którym mowa w art. 97 i art. 98 ustawy o BFG – określone w art. 337a ustawy o BFG.

W zakresie regulacji ustawy o BFG ustawodawca, jak widać, posługuje się oprócz metody wyliczania również metodą opisu deliktu, co można zauważyć analizując brzmienie konkretnych przepisów, np.:

- art. 79 ustawy o BFG przewiduje możliwość nałożenia przez Fundusz, w drodze decyzji, kary pieniężnej na podmiot krajowy w przypadku nieprzekazania w określonym terminie informacji, o których mowa w art. 85 ustawy o BFG, lub niewykonania obowiązku, o którym mowa w art. 78 ust. 2 tej ustawy. Kara pieniężna może w tej sytuacji sięgać wysokości do 10% przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym, a w przypadku braku takiego sprawozdania – do 10% prognozowanego przychodu określonego na podstawie sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu, nie więcej jednak niż 100 000 000 zł.
- art. 336 ustawy o BFG, zgodnie z którym Fundusz może, w drodze decyzji, nałożyć karę pieniężną do wysokości 5 000 000 euro na członka zarządu lub rady nadzorczej podmiotu krajowego, organu administrującego spółki europejskiej albo dyrektora oddziału banku zagranicznego, który nie wykonuje ciężącego na nim obowiązku sporządzenia lub przedstawienia Funduszowi sprawozdania finansowego lub innych sprawozdań i informacji związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem przymusowej restrukturyzacji, albo wykonuje go nierzetelnie lub nieterminowo.



Zastosowanie w ustawowych regulacjach dotyczących kar pieniężnych metody enumeracji oraz opisu deliktów potwierdza również analiza przepisu art. 96 ust. 6 ustawy o BFG, zgodnie z którym w przypadku niewykonania przez podmiot zaleceń, Fundusz może, w drodze decyzji, nałożyć na ten podmiot karę pieniężną w wysokości do 10% przychodu wykazanego w ostatnim zbadanym sprawozdaniu finansowym, a w przypadku braku takiego sprawozdania – karę pieniężną w wysokości do 10% prognozowanego przychodu określonego na podstawie sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotu, nie wyższą jednak niż 100 000 000 zł.

#### 4. Zalecenia jako element nakładania kar pieniężnych

Istotną okolicznością faktyczną świadczącą o prawnej specyfice administracyjnej kary pieniężnej wymierzonej przez BFG jest praktyka jej stosowania, jako że proces ten nie zawsze jest identyczny – to znaczy nie zawsze schemat działania obejmuje takie same czynności poprzedzające wydanie decyzji administracyjnej w przedmiocie wymierzenia kary. W przypadku przywołanej regulacji art. 96 ust. 6 ustawy o BFG Fundusz realizuje uprawnienia kontrolne w stosunku do podmiotów, na które uprzednio zostały nałożone przez Fundusz określone obowiązki. Choć kompetencja Funduszu może się wydawać tożsama z czynnościami podejmowanymi w analogiczny sposób przez Komisję Nadzoru Finansowego, to jednak jej założenie opiera się na innym rodzaju przesłanek, a działanie Funduszu trudno nazwać działaniem *stricte nadzorczym*, o którym mowa np. w ustawie z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 660 z późn. zm.), a które odnosi się do Komisji Nadzoru Finansowego.

Regulacja dotycząca zaleceń, jakie BFG może kierować wobec podmiotów krajowych w celu korygowania niewłaściwych działań podejmowanych przez te podmioty, została zawarta w art. 95 ustawy o BFG. W zakresie zatem zastosowania środków ustalonych zgodnie z art. 91 ust. 7, art. 92 ust. 9, 10, 12 i 13, art. 93 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 94 ustawy o BFG, Fundusz, po zasięgnięciu opinii Komisji Nadzoru Finansowego, wydaje zalecenia. Fundusz zasięga opinii Komitetu Stabilności Finansowej w przypadku, gdy zalecenie, ze względu na wielkość podmiotu lub grupy, może mieć wpływ na stabilność krajowego systemu finansowego lub poziom ryzyka systemowego. Wydając zalecenie, Fundusz wskazuje przesłanki, na podstawie których uznał propozycje lub plan podmiotu za niewystarczające do usunięcia okoliczności uniemożliwiających lub utrudniających przeprowadzenie przymusowej restrukturyzacji, i wykazuje proporcjonalność zalecanego środka. Podmioty krajowe, chcąc uniknąć dalszych konsekwencji w postaci kary pieniężnej, powinny stosować się do tych zaleceń BFG, gdyż te uruchamiają proces w postaci możliwości nałożenia przez Fundusz administracyjnej kary pieniężnej. Brzmienie przepisów ustawy o BFG uwiadacznia wagę i charakter zaleceń, które mogą dotyczyć między innymi:

- 1) zapewnienia rozwiązań umożliwiających ciągłe i niezakłócone działanie podmiotu, w tym w przypadku prowadzenia przymusowej restrukturyzacji;

- 2) zawarcia lub zmiany treści umów dotyczących wsparcia finansowego w ramach grupy, o których mowa w art. 141t ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 2439 z późn. zm.) oraz art. 110zr ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2022 r. poz. 861 z późn. zm.);
- 3) ograniczenia ekspozycji na ryzyko, w szczególności w zakresie, o którym mowa w art. 94 ust. 2 ustawy o BFG;
- 4) nałożenia dodatkowych obowiązków informacyjnych;
- 5) zbycia aktywów podmiotu;
- 6) ograniczenia lub zaprzestania prowadzenia określonej działalności przez podmiot;
- 7) ograniczenia wprowadzania lub rozwoju nowych produktów lub linii biznesowych;
- 8) zmian w strukturze organizacyjnej i prawnej w celu uproszczenia struktury lub rozdzielenia rodzajów działalności;
- 9) utworzenia dominującej finansowej spółki holdingowej z państwa członkowskiego z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dominującej inwestycyjnej spółki holdingowej z państwa członkowskiego z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, unijnej dominującej finansowej spółki holdingowej lub unijnej dominującej inwestycyjnej spółki holdingowej w celu ułatwienia przymusowej restrukturyzacji oraz uniknięcia sytuacji, w której zastosowanie instrumentów przymusowej restrukturyzacji oraz uprawnień, o których mowa w przepisach rozdziału 5 ustawy o BFG, będzie miało negatywne skutki dla niefinansowej części danej grupy;
- 10) emisji zobowiązań kwalifikowalnych w celu osiągnięcia minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, instrumentów dłużnych zamiennych na kapitał lub innych instrumentów kapitałowych lub dłużnych podlegających umorzeniu lub konwersji;
- 11) podjęcia działań innych niż określone w pkt 10 w celu osiągnięcia minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, w szczególności renegotjacji warunków zobowiązań kwalifikowalnych, instrumentów dodatkowych w Tier I lub instrumentów w Tier II oraz zobowiązań, o których mowa w art. 206 ust. 1 ustawy o BFG, w celu zapewnienia skuteczności umorzenia lub konwersji na mocy prawa właściwego dla tego zobowiązania lub tego instrumentu;
- 12) zmiany profilu zapadalności instrumentów funduszy własnych, za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego, oraz zobowiązań kwalifikowalnych, o których mowa w art. 97a–97g i art. 98 ust. 2l pkt 1 ustawy o BFG, w celu zapewnienia stałego utrzymywania minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych;
- 13) utrzymywania określonej struktury zobowiązań;
- 14) przedstawienia planu działań mających na celu zapewnienie jednoczesnego spełnienia wymogu połączonego bufora i utrzymywania minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, wyrażonego zgodnie

z art. 97 ust. 2b pkt 1 ustawy o BFG, oraz zapewnienie utrzymywania minimalnego poziomu funduszy własnych i zobowiązań kwalifikowalnych, wyrażonego zgodnie z art. 97 ust. 2b pkt 2 ustawy o BFG;

- 15) przygotowania w systemach do prowadzenia ksiąg rachunkowych banku funkcjonalności umożliwiającej dokonanie na wybrany dzień systemowych operacji redukcji sald kapitału i odsetek w zakresie wszystkich lub wybranych zobowiązań, z wykorzystaniem stosowanych w systemie wyliczania parametrów dotyczących klientów oraz wiarytelności oraz z uwzględnieniem przypisania zobowiązania do kategorii zaspokajania roszczeń zgodnie z art. 440 ust. 2 ustawy Prawo upadłościowe.

Analiza powyższego katalogu prowadzi do wniosku, że o ile wykonanie zaleceń nie jest obligatoryjne i samo w sobie nie ma mocy wiążącej, to brak realizacji przez instytucję finansową przedmiotowego zalecenia BFG może skutkować zastosowaniem sankcji administracyjnej w postaci administracyjnej kary pieniężnej (Kaszubski 2006, s. 40; Urban-Theocharakis 2022). W konsekwencji zalecenia BFG można rozpatrywać nie w ich niewiążącym charakterze, ale jako aktu o charakterze władczym, realizowanym w ramach uznania administracyjnego Funduszu, które nie ma charakteru dowolnego. Twierdzenie to wpisuje się w zasadę proporcjonalności przy stosowaniu środków administracyjnych w celu zapewnienia przez instytucje krajowe oraz organy tych podmiotów przestrzegania obowiązków wynikających z ustawy o BFG.

## 5. Działanie Funduszu w ramach uznania administracyjnego

Na gruncie ustawy o BFG Fundusz, stosując sankcję administracyjną w postaci kary pieniężnej, działać będzie w warunkach uznania administracyjnego. Możliwość innego działania (poza uznaniem administracyjnym) byłaby dopuszczalna, gdyby z przepisu szczególnego wynikała wprost wysokość nakładanej kary (wysokość kary byłaby określona w sposób sztywny). Uznanie administracyjne nie ma jednak charakteru dowolnego. Fundusz jest zobligowany do wymierzenia kary według swego uznania w granicach przewidzianych przez ustawę, kierując się dyrektywami wymiaru kary określonymi w ustawie o BFG oraz przepisie art. 189d k.p.a. lub przepisach szczególnych.

Poruszanie się przez Fundusz w granicach uznania administracyjnego wymusza obowiązek wyjaśnienia w uzasadnieniu Decyzji BFG nakładającej karę pieniężną kryteriów oraz przesłanek, jakimi kierował się Fundusz nakładając karę w konkretnej wysokości (por. Szczygieł 2018, s. 7). Niepodanie przez Fundusz przedmiotowych elementów (którymi kierował się przy wydawaniu decyzji nakładającej karę pieniężną) naruszać będzie zasadę prowadzenia postępowania w sposób budzący zaufanie obywateli do organów państwa i przede wszystkim zasadę proporcjonalności, czyli stosowania środka współmiernego do zamierzonego celu<sup>8</sup>. Zasada

<sup>8</sup> Zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 12 listopada 2013 r., VII SA /Wa 1328/13.

proporcjonalności jest w świetle orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego zasadą konstytucyjną. W istocie są dwie zasady proporcjonalności: wywiedziona z art. 31 ust. 3 i wyinterpretowana z art. 2 Konstytucji RP (Wróbel 2022 art. 8). Zasada proporcjonalności wynikająca z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP jest rozumiana przez Trybunał Konstytucyjny jako suma trzech zasad składowych, rozumianych jako testy proporcjonalności: przydatności, konieczności oraz proporcjonalności *sensu stricto*, tzn. zakazu nadmiernej ingerencji<sup>9</sup>. Zasada proporcjonalności wywodzona z art. 2 Konstytucji RP wymaga należytego wyważenia celu legislacyjnego i środka użytego do jego realizacji (Wróbel 2022 art. 8).

Wysokość kary powinna być zatem adekwatna do wagi i okoliczności naruszenia prawa (art. 189d pkt 1 k.p.a.), a ustalając jej wysokość Fundusz powinien kierować się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania (art. 8 § 1 k.p.a.), ponadto nie powinien bez uzasadnionej przyczyny odstępować od utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw w takim samym stanie faktycznym i prawnym (art. 8 § 2 k.p.a.). Wobec dotychczasowego braku rozstrzygnięć Funduszu w zakresie kar pieniężnych pojęcie utrwalonej praktyki rozstrzygania spraw należy rozumieć szeroko, uwzględniając również praktykę organu nadzoru.

## 6. Upublicznienie informacji o nałożeniu kary pieniężnej

Zgodnie z art. 339 ustawy o BFG, w przypadku wydania przez Fundusz decyzji o nałożeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 79 ust. 1, art. 95 ust. 6 oraz 336, Fundusz niezwłocznie jest zobowiązany do poinformowania Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego o nałożeniu kary pieniężnej na określony podmiot, a w przypadku gdy od decyzji złożono wnioski o ponowne rozpatrzenie sprawy lub wniesiono skargę do sądu administracyjnego, także o złożeniu takiego wniosku lub skargi do sądu administracyjnego i o wyniku postępowania przed organem ponownie rozpatrującym sprawę lub sądem administracyjnym. Jeżeli decyzja o nałożeniu kary, o której mowa w art. 79 ust. 1, art. 95 ust. 6 i 336 ustawy o BFG, jest ostateczna, Fundusz niezwłocznie zamieszcza na swojej stronie internetowej informację o nałożeniu kary, w tym o rodzaju i charakterze naruszenia przepisów prawa, wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska osoby lub nazwy (firmy) podmiotu, na który nałożono karę. Analogicznie jak w przypadku kar nakładanych przez Komisję Nadzoru Finansowego (przewidzianych również w ustawie o BFG) Fundusz dokonuje w zanonimizowanej formie publikacji informacji o nałożeniu kary w przypadku, gdy:

- 1) kara została nałożona na osobę fizyczną, a ujawnienie jej imienia i nazwiska byłoby środkiem niewspółmiernym do wagi dokonanego naruszenia;
- 2) ujawnienie nazwy (firmy) podmiotu lub imienia i nazwiska osoby stanowiłoby zagrożenie dla stabilności rynków finansowych lub zagroziłoby prowadzonemu postępowaniu karnemu lub postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe;

<sup>9</sup> Por. wyrok TK z 11.04.2000 r., K 15/98, OTK 2000/3, poz. 86; Zakolska 2008, *passim*.

- 3) ujawnienie nazwy (firmy) podmiotu lub imienia i nazwiska osoby wyrządziłoby niewspółmierną szkodę tej osobie lub podmiotowi;

Fundusz może uzupełnić informację o nałożeniu kary o nazwę (firmę) podmiotu albo imię i nazwisko osoby w przypadku, gdy ustały przyczyny określone w wymienionych sytuacjach, jednakże uzupełnienia nie dokonuje się po upływie roku od dnia publikacji.

Informacje, o których mowa, są dostępne na stronie internetowej Funduszu przez 5 lat od dnia ich publikacji, z zastrzeżeniem, że wskazanie imienia i nazwiska osoby, na którą nałożono karę, dostępne jest przez okres nie dłuższy niż rok.

Celem upublicznienia decyzji o nałożeniu administracyjnej kary pieniężnej jest stygmatyzacja sprawcy. Środek ten należy uznać za osobną sankcję (odwet moralny), która stanowi wzmocnienie pozycji Funduszu i wzmacnia skuteczność realizowanych przez BFG jego zadań ustawowych. Działanie Funduszu polegające na upublicznieniu tego rodzaju informacji wypełnia funkcję wychowawczą wobec podmiotów, w stosunku do których w przyszłości możliwe byłoby wszczęcie procesu przymusowej restrukturyzacji, bowiem takie upublicznienie nałożenia na podmiot kary pieniężnej może – z obawy przed publicznym napiętnowaniem – zniechęcać inne podmioty do podejmowania czynności niezgodnych z przepisami ustawy o BFG lub zaleceniami nakładanymi przez Fundusz.

## Podsumowanie

Administracyjne kary pieniężne są narzędziem, które może skutecznie przyczynić się do sprawnej realizacji zadań nałożonych przez ustawodawcę na Bankowy Fundusz Gwarancyjny. Stworzenie przez ustawodawcę podstaw do nakładania przez BFG kar pieniężnych wyznacza kierunek postrzegania Funduszu jako organu skutecznie wpływającego na proces naprawczy podmiotów, o których mowa w art. 64 ust. 2 ustawy o BFG i, odpowiednio, oddziałów banku zagranicznego, z uwzględnieniem art. 101 ust. 2, 9, 10 i 12 ustawy o BFG.

Przepisy ustawy o BFG dotyczące nakładania przez Fundusz administracyjnych kar pieniężnych nie są jednak jednolite. Poczynione w artykule rozważania prowadzą do wniosku, że na tle regulacji ustawy o BFG można wyróżnić trzy płaszczyzny kar pieniężnych. Po pierwsze, kary te funkcjonują w płaszczyźnie represyjnej jako swego rodzaju odpłata za brak realizacji obowiązku ustawowego. Po drugie, środek ten pełni funkcję prewencyjną – stanowiącą swego rodzaju oddziaływanie na instytucję finansową (prewencja indywidualna) i społeczeństwo (prewencja generalna). Wreszcie, kary pieniężne nakładane przez Fundusz realizują funkcję zabezpieczającą, sprowadzającą się do stosowania odpowiednio surowej kary, eliminującej niepożądane działanie z rynku. Niebagatelną rolę w procesie wymierzania przez Fundusz kar pieniężnych odgrywają zalecenia, które rozpatrywane w kontekście regulacji umożliwiających nakładanie kar pieniężnych przez Fundusz mają charakter aktów władczych.

## Bibliografia

*Administracyjne kary pieniężne w demokratycznym państwie prawa*, M. Błachucki (red.), Warszawa 2015.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/59/UE z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiająca ramy na potrzeby naprawy oraz restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz zmieniająca dyrektywę Rady 82/891/EWG oraz dyrektywy 2001/24/WE, 2002/47/WE, 2004/25/WE, 2005/56/WE, 2007/36/WE, 2011/35/UE, 2012/30/UE i 2013/36/UE, oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1093/2010 i (UE) nr 648/2012, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A52011DC0573>

Kaszubski R., *Funkcjonalne źródła prawa bankowego publicznego*, Warszawa 2006.

Kisilowska H., Zieliński G., *Administracyjne kary pieniężne po nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego*, „Opolskie Studia Administracyjno-Prawne” 2018, t. XVI, nr 1(1).

Majchrzak B., *Problematyka prawna administracyjnych kar pieniężnych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i sądów administracyjnych*, [w:] M. Błachucki (red.), *Administracyjne kary pieniężne w demokratycznym państwie prawa*, Warszawa 2015.

Nowicki D., Peszkowski S., *Kilka uwag o szczególnym charakterze administracyjnych kar pieniężnych*, [w:] M. Błachucki (red.), *Administracyjne kary pieniężne w demokratycznym państwie prawa*, Warszawa 2015.

Ofiarski Z., *Zasady nakładania kar pieniężnych nakładanych na „podmioty krajowe” przez Bankowy Fundusz Gwarancyjny*, „Przegląd Ustawodawstwa Gospodarczego” 2021, 4.

Staniszewska L., *Administracyjne kary pieniężne. Studium z zakresu prawa administracyjnego materialnego i procesowego*, UAM, Poznań 2017.

Staniszewska L., *Sankcja administracyjna jako skuteczny sposób zabezpieczenia wykonania aktu administracyjnego*, [w:] L. Staniszewska, M. Szewczyk, J. Zimmermann (red.), *Mysł Mariana Zimmermanna a współczesne prawo administracyjne*, Warszawa 2020.

Suwaj R., *Funkcje sankcji administracyjnych*, [w:] *Zasady nakładania administracyjnych kar pieniężnych*, Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369509065/12/suwaj-robert-zasady-nakladania-administracyjnych-kar-pienieznych?keyword=funkcje%20sankcji%20administracyjnych&cm=SREST> (dostęp: 10.05.2022).

Szczygieł J., *Przesłanki uznania administracyjnego w kształtowaniu wymiaru grzywny w postępowaniu egzekucyjnym*, [w:] *Ogólne Postępowanie Administracyjne, Sądowoadministracyjne i Egzekucyjne*, Procedury Administracyjne i Podatkowe, Nr 4, TaxPress, Warszawa 2018.

Szwarc-Kuczer M., *Wpływ prawa wspólnotowego na prawo karne państw członkowskich*, Warszawa 2006.

Traktat Ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (Dz.U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 z późn. zm.), <https://sip.lex.pl/#/act/17099384/3115449/traktat-o-funkcjonowaniu-unii-europejskiej-rzym-1957-03-25?keyword=Traktat%20o%20funkcjonowaniu%20Unii%20Europejskiej&cm=SFIRST> (dostęp: 30.04.2022).

Urban-Theocharakis M., *Zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego jako forma oddziaływania na działalność banków*, ABC, komentarz praktyczny, 2022, <https://sip.lex.pl/#/publi>

cation/469935212/urban-theocharakis-malgorzata-zalecenia-komisji-nadzoru-finansowego-jako-forma-oddziaływania-na...?keyword=Zalecenia%20Komisji%20Nadzoru%20Finansowego%20jako%20forma%20oddzia%C5%82ywania%20na%20dzia%C5%82alno%C5%9B%C4%87%20bank%C3%B3w,&cm=SREST (dostęp: 06.06.2022).

Wróbel A. [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, *Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego*, LEX/el. 2022, art. 8, <https://sip.lex.pl/#/commentary/587260098/673544/jaskowska-malgorzata-wilbrandt-gotowicz-martyna-wrobel-andrzej-komentarz-aktualizowany-do-kodeksu...?cm=URELATIONS> (dostęp: 10.05.2022).

Wyrok TK z 11.04.2000 r., K 15/98, OTK 2000/3/86.

Wyrok TK z 05. 05.2009 r., P 64/07, OTK-A 2009/5/64.

Wyrok NSA z 18.10.2011 r., II GSK 1047/10, CBOSA.

Wyrok WSA w Warszawie z 27.11.2013 r., VII SA /Wa 1328/13, CBOSA.

Wyrok TK z 07.07.2009 r., 13/08, OTK-A 2009/7/105.

Zakolska J., *Zasada proporcjonalności w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008.

Zalewski D., *Dopuszczalność zbiegu odpowiedzialności karnej i administracyjnej w praktyce ustawodawcy*, [w:] *Kary pieniężne nakładane przez KAS i ich zaskarżanie*, D. Zalewski (red.), Warszawa 2021, <https://sip.lex.pl/#/monograph/369483239/133/zalewski-dariusz-red-kary-pieniezne-nakladane-przez-kas-i-ich-zaskarzenie?keyword=represyjny&cm=SFIRST> (dostęp: 10.05.2022).

Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym, systemie gwarantowania depozytów oraz przymusowej restrukturyzacji (Dz.U. z 2022 r. poz. 793 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.).

Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2021 r. poz. 2439 z późn. zm.).